

ningslinjer for national regelfastsættelse på det foreliggende område.

8.1. De gældende menneskeretlige regler om valgret, adgang til deltagelse i varetagelsen af offentlige anliggender og informationsretten kan siges at forudsætte og give ret til indsigt i de samfundsmæssige forhold, som er væsentlige for, at vælgerne og samfundsborgerne meningsfuldt kan udøve deres valgret og medbestemmelsesret. Oplysninger om de politiske partiers finansieringsforhold og dermed de mulige afhængighedsforhold, som de politiske partier måtte stå i, må derfor antages at være af central betydning for vælgerne og borgerne.

Dette forhold taler for så stor åbenhed som muligt, herunder en offentliggørelse af donorer, som tillader en for borgernes beslutningsproces relevant identifikation af pågældende donor, f.eks. i form af ikke-personidentificerbare oplysninger som er grupperet i nogle for den enkelte borgers politiske beslutningsproces meningsfulde kategorier.

Vælgerne/borgerne skal kunne danne sig et reelt indtryk af, hvad partierne står for, herunder et indtryk af hvilke konsekvenser partiernes eventuelle afhængighedsforhold måtte have for partiernes udtrykte og reelt førte politik.

8.2. Hensynet til den enkelte borgers privatsfære og negative ytringsfrihed samt faglige sammenslutningers autonomi tilsiger, at disse som udgangspunkt ikke skal tåle indgreb i deres autonomi og navnlig ikke indgreb, som ikke er proportionale i forhold til opnåelsen af de under pkt. 8.1. nævnte hensyn.

I praksis betyder dette, at identiteten af enkeltpersoner, der optræder som donorer til politiske partier, så vidt muligt ikke skal offentliggøres i en personidentificerbar form. Undtagelse herfra kan dog gøres ved særligt store og/eller for det politiske parti særligt betydende bidrag. Samme privatsfærebekyttelseshensyn gør sig næppe gældende for så vidt angår faglige organisationer og sammenslutninger. Den menneskeretlige beskyttelse af sådanne organisationer og foreninger tilsigter navnlig at forhindre staten i at opnå en bestemmende indflydelse på organisationens/foreningens valg af støtteværdige samarbejdspartnere.

8.3. Det forhold, at enkeltpersoner eller juridiske personer (efter omstændighederne mere eller mindre frit) tilslutter sig faglige foreninger for i fællesskab at varetage økonomiske og sociale rettigheder, giver ikke foreningen ret til at disponere på det enkelte medlems vegne på centrale ytringsfrihedsmæssige områder, navnlig ikke i forbindelse med politiske ytringer, som direkte kan siges at involvere det enkelte medlem mod den pågældendes vilje⁸⁾. Samtidig kan dette udgangspunkt ikke være til hinder for, at organisationen ved flertalsafgørelse beslutter, at organisationen/den faglige forening ved varetagelsen af pågældende organisations økonomisk-soziale formål skal støtte bestemte politiske partier, så længe foreningens/organisationens formål ikke derved kompromitteres.

Dette indebærer, at det enkelte medlem (individ eller juridisk person) så vidt muligt skal give sit aktive frivillige samtykke til, at der på pågældendes vegne afgives politiske ytringer, enten i form af udtalelser eller indirekte i form af økonomiske tilskud udmålt pr. capita. Det enkelte medlem kan samtidig ikke hindre organisationen/foreningens flertal i at indtage politiske standpunkter som forening betragtet.

9. En gennemgang af reglerne for partistøtte i udlandet, herunder reglerne om offentlig støtte til politiske partier, viser, at der består ganske store forskelle mellem de forskellige stater. Nogle stater tillader betragtelig offentlig støtte, som ofte ledsages af forholdsvis detaljerede regnskabskrav, medens andre stater fortrinsvis overlader finansieringen af partivirkomheden til private⁹⁾.

I Sverige findes der ikke lovregler om private bidrag til politiske partier. Offentlige bidrag til politiske partier reguleres i lov 1972: 625 og lov 1969: 596.

I Norge findes ikke lovregler af betydning for de her rejste spørgsmål. Reguleringen af overladt til organisationernes vedtægter¹⁰⁾.

I Forbundsrepublikken Tyskland er der i Grundgesetze artikel 21, stk. 1, in fine, indeholdt et krav om, at de politiske partier skal opgive oprindelsen (die Herkunft) af deres midler og aflægge offentligt regnskab herfor. I henhold til Grundgesetz artikel 21, stk. 3, fastsættes nærmere regler herom ved lov. Sådanne regler er fastsat ved den såkaldte Parteigesetz (se lov-